

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

**LUONNONVARA- JA
YMPÄRISTÖALA**

Luonnonvara- ja ympäristöalan tutkinnot

Luonnonvara- ja ympäristöalan tutkinnoilla (ammattilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot) saavutetaan maa- ja metsätalouden tai muiden luonnonläheisten elinkeinojen eri tehtävissä tarvittava osaaminen. Maaseudun elinkeinorakenteen muutos tuo uusia elinkeinoja, toimintatapoja ja yrittämisen muotoja. Alan tehtävissä on huomioitava luonnonvarojen kestävä käyttö ja ympäristömyönteinen toiminta. EU:n laajeneminen ja globaalit markkinat asettavat haasteita erityisesti luonnonvara-alojen kilpailukyvyyn säilyttämiselle.

Luonnonvara- ja ympäristöalan ammattiosaaajat työllistyvät maa- ja metsätiloille, puutarhoille, viher- ja metsäalan yrityksiin ja puutarhakauppaan joko yrittäjiksi tai työntekijöiksi. Luonto- ja maisemanhoitopalveluiden työt ovat lisääntymässä. Luonnonvara- ja ympäristöalalla työskennellään eläinten, kasvien ja niihin liittyvän teknologian parissa. Työ vaatii usein hyvää fyysistä kuntoa ja valmiutta työskennellä muuttuvissa olosuhteissa luontoa kunnioittaen. Maatalouslomituspalvelut, lemmikkieläinten hoitolapalvelut, maatalouden koneurakointi- ja alihankintatyöt, hevosalan palvelut, viherrakentamisen ja -sisustamisen palvelut, metsien-, vesistöjen- ja luonnonhoitopalvelut sekä erä-, luonto- ja maatilamatkailun palvelut tuovat alalle jatkuvasti kasvumahdollisuuksia.

Ammattilliset perustutkinnot

- maatalousalan perustutkinto
(4 koulutusohjelmaa/osaamisalaa)
- hevostalouden perustutkinto
(1 koulutusohjelma/osaamisala)
- puutarhatalouden perustutkinto
(3 koulutusohjelmaa/osaamisalaa)
- kalatalouden perustutkinto
(1 koulutusohjelma/osaamisala)
- metsäalan perustutkinto
(4 koulutusohjelmaa/osaamisalaa)
- luonto- ja ympäristöalan perustutkinto
(3 koulutusohjelmaa/osaamisalaa)

Ammattitutkinnot

- eläintenhoitajan ammattitutkinto
- karjatalouden ammattitutkinto
- maatalouskoneasentajan ammattitutkinto
- mehiläistarhaajan ammattitutkinto
- seminologin ammattitutkinto
- viljelijän ammattitutkinto
- hevostenvalmentajan ammattitutkinto
- kengityssepän ammattitutkinto
- ratsastuksenopettajan ammattitutkinto
- arboristin ammattitutkinto
- floristin ammattitutkinto
- golfkentänhoitajan ammattitutkinto
- puistopuutarhurin ammattitutkinto
- vihersisustajan ammattitutkinto
- viinintuotannon ammattitutkinto
- viljelypuutarhurin ammattitutkinto
- bioenergia-alan ammattitutkinto
- metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto
- metsätalousyrittäjän ammattitutkinto
- erä- ja luonto-oppaan ammattitutkinto
- luonnontuotealan ammattitutkinto
- porotalouden ammattitutkinto
- kalanjalostajan ammattitutkinto
- kalanviljelijän ammattitutkinto
- kalastusoppaan ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot

- tarhaajamestarin erikoisammattitutkinto
- ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto
- tallimestarin erikoisammattitutkinto
- floristimestarin erikoisammattitutkinto
- maaseudun vesitalouden erikoisammattitutkinto
- maaseudun kehittäjän erikoisammattitutkinto
- puistomestarin erikoisammattitutkinto
- koe-eläintenhoitajan erikoisammattitutkinto
- golfkenttämestarin erikoisammattitutkinto
- metsäkoneenkuljettajan erikoisammattitutkinto
- metsämestarin erikoisammattitutkinto
- keruutuotetarkastajan erikoisammattitutkinto
- luontokartoittajan erikoisammattitutkinto
- riistämestarin erikoisammattitutkinto

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Ammatillisen perustutkinnon suorittamisen jälkeen opiskelijalla on sekä laaja-alainen ammattipätevyys että alan erikoisosaamista. Hänellä on hyvät jatko-opiskeluvalmiudet. Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 3 vuotta (120 opintoviikkoa). Tutkinnon osat muodostuvat työelämän työ- ja toimintakokonaisuuksista. Tutkintoon kuuluu pakollisia tutkinnon osia sekä valinnaisia tutkinnon osia, joita voi koota mm. muista ammatillisista tutkinnoista. Lisäksi tutkintoa voi laajentaa yksilöllisesti. Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskellaan lisäksi ammattitaitoa täydentäviä ja vapaasti valittavia tutkinnon osia. Ammatillisen perustutkinnon voi suorittaa 2–4 vuoden aikana riippuen pohjakoulutuksesta ja työkokemuksesta.

Ammatillisen perustutkinnon voi suorittaa ammatillisena peruskoulutuksena tai näyttötutkintona.

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja voi halutessaan suorittaa ammatillisesta perustutkinnosta tutkinnon osan tai osia kerrallaan, silloin kun se on työelämään sijoittumisen kannalta tarkoituksenmukaista. Tällöin laaditaan suunnitelma koko perustutkinnon suorittamisesta.

AMMATTI- JA ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Ammattitutkinnoissa tutkinnon suorittaja osoittaa hallitsevansa alan ammattityöntekijältä vaadittavan ammattitaidon. Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan vaativampien työtehtävien hallinta.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot muodostuvat työelämän työ- ja toimintakokonaisuuksista. Tutkinnon perusteissa on määritely pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tai niiden osien laajuutta ei määritellä opintoviikkoina.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot suoritetaan näyttötutkintoina.

AMMATILISET PERUSTUTKINNOT

Maatalousalan perustutkinto

Maatalousalan perustutkinnon suorittanut viljelee eri kasveja eläinten rehuksi tai elintarvikkeiden raaka-aineiksi. Tutkinnon suorittanut hoitaa eläimiä niin, että niistä saadaan laadukkaita elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden raaka-aineita. Alan osaamista on kasvin- ja kotieläintuotannon rinnalla mm. maatilamatkailu, koneurakointi, maataloustuotteiden jatkojalostaminen ja ympäristön hoidon palvelujen tarjoaminen. Uusia kasvavia osaamisalueita ovat pien- ja lemmikkieläinten hoitopalvelut eri muodoissaan sekä green care -yrittäminen.

Tutkintonimikkeet:

- maaseutuyrittäjä
- eläintenhoitaja
- turkistarhaaja

Maaseutuyrittäjä (maatilatalouden koulutusohjelma/osaamisala) toimii itsenäisenä yrittäjänä, tai isommilla maatiloilla toisen palveluksessa työntekijänä tai koneurakoitsijana.

Työpaikat: Oma yritys, maatilat, opetus- tai koetilat.

Eläintenhoitaja (eläintenhoidon koulutusohjelma/osaamisala) toimii itsenäisenä yrittäjänä, maatalouslomittajana, isommilla

maatiloilla toisen palveluksessa, lemmikkieläinkaupan palveluksessa, maatilamatkailutiloilla, eläintenhoitolan pitäjänä.

Työpaikat: Oma yritys, maatilat, lomareenkaat, eläinkaupat, opetus- ja koetilat.

Turkistarhaaja (turkistalouden koulutusohjelma/osaamisala) hoitaa ja ruokkii turkiseläimiä, valmistaa niiden rehuja ja hoitaa ympäristöä.

Työpaikat: Turkistarhat, oma yritys.

AMMATTITUTKINNOT

Karjatalouden ammattitutkinto

Karjatalousalan ammattilainen osaa hoitaa, ruokkia ja käsitellä eläimiä sekä huolehtia niiden hyvinvoinnista. Hän varmistaa, että valmistettavat elintarvikkeet ovat laadukkaita, ja hän järjestää karjatalousyrittämiseen liittyviä palveluita. Kotieläintuotannon ammattilainen työskentelee itsenäisenä karjatalousyrittäjänä, maatalouslomittajana tai johtavana lomittajana, sorkkahoitajana, eläinten kuljettajana tai ison maatilan työnjohtajana tai työntekijänä.

Työpaikat: Maatilat, kuntien lomituspalveluyksiköt, oma yritys.

Eläintenhoitajan ammattitutkinto

Eläintenhoitaja on eläinten hyvinvoinnin ammattilainen. Hän vastaa eläinten perushoidosta eläinlääkärin vastaanotolla, eläintarhassa tai -hoitolassa, lemmikkieläinliikkeessä tai tutkimuslaitoksessa. Hän tarjoaa hyvinvointiin liittyviä erityispalveluja, kuten koi-

rien hierontaa ja seura- ja lemmikkieläinten tapa- tai tehtäväkoulutusta.

Työpaikat: Eläinklinikat, eläintarhat, lemmikkieläinkaupat, eläintenhoitolat, oma yritys.

Maatalouskoneasentajan ammattitutkinto

Maatalouskoneasentaja on traktorien ja muiden maatalouskoneiden sekä karjatalousko-

neiden asennuksen, huollon ja korjauksen ammattilainen. Hän varmistaa maatalous- ja karjatalouskoneen moitteettoman toiminnan ennakkohuoltojen avulla, suorittaa rikkoutuneiden koneiden korjaukset, takuu- ja varustelutyöt sekä hankkii ja myy tarvike- ja varaosia.

Työpaikat: Maatalouskoneiden huoltoa tarjoavat konepajat, konepajatehtaat, maatalouskonekauppa, oma yritys.

Viljelijän ammattitutkinto

Viljelijä viljelee kasveja taloudellisesti ja ympäristöä säästämällä sekä uusia viljelytekniikoita hyödyntämällä. Paikallisten olosuhteiden mukaan hän voi erikoistua rehu- tai leipäviljojen, nurmirehujen, nurmipalkokasvien, perunan, sokerijuurikkaan, öljykasvien tai energiakasvien tuottamiseen.

Työpaikat: Maatilat, maatalouskoneurakointiin liittyviä palveluja tarjoavat yritykset, opetus- tai koetilat, oma yritys.

Seminologin ammattitutkinto

Seminologi on nautojen ja sikojen hedelmällisyyden asiantuntija. Hän keinosiementää nautoja tai sikoja ja toimii hedelmällisyysneuvojana. Hän voi syventää asiantuntemustaan erikoistumalla nautojen alkion siirtämiseen ja jalostussuunnitelmien laadintaan. Kokemusta saatuaan hän ohjaa ja neuvoo alalle valmistuvia seminologeja.

Työpaikat: Faba-palvelun jalostusorganisaatiot.

Mehiläistarhaajan ammattitutkinto

Mehiläistarhaaja tuottaa hunajaa, suunnittelee hunajan tuottamiseen liittyvät työt vuodenaikojen mukaan, huoltaa pesäkalustoa ja ottaa toiminnassaan huomioon ympäristön. Mehiläistarhaaja myös käsittelee, pakkaa ja markkinoi hunajaa ja muita mehiläistuotteita.

Työpaikat: Mehiläistarhat, oma yritys (usein sivutoiminen).

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Maaseudun vesitalouden erikoisammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut on vesitalouden ammattilainen, joka on erikoistunut suunnittelemaan ja valvomaan haja-asutusalueilla toimivien maaseutuyritysten ja yhteisöjen sekä muiden siellä asuvien vesitaloutta ja neuvomaan vesiasioissa. Ammattiala kattaa kuivatuksen, kastelun, jätevesien käsittelyn sekä hajakuormituksen vähentämistoimet. Hän toimii useimmiten salaojitussuunnittelijana.

Työpaikat: Oma yritys, maaseutuneuvonan organisaatiot, yhteisöt.

Tarhaajamestarin erikoisammattitutkinto

Tarhaajamestari tuottaa laadukkaita nahkoja teollisuuden raaka-aineeksi ottaen huomioon turkiseläinten hyvinvoinnin ja ympäristönäkökohdat. Osaaminen kattaa turkiseläinkasvattamisen eri työvaiheet sekä yritystoiminnan kehittämisen. Hän ohjaa turkistarhan työntekijöitä ja opiskelijoita.

Työpaikat: Turkistarhat, oma yritys.

Koe-eläintenhoitajan erikoisammattitutkinto

Koe-eläintenhoitaja on koe-eläinten hoidon ja käsittelyn asiantuntija. Koe-eläintenhoitaja huolehtii koe-eläinten hyvinvoinnista ja vastaa niiden kasvattamisesta ja hoitamisesta tai toimenpiteistä ennen ja jälkeen tutkimusjakson. Hän hoitaa useimmiten rottia ja hiiriä, mutta myös sikoja ja lampaista ja muita harvinaisempia koe-eläimiä. Hän toimii työpisteensä esimiehenä ja vastaa tutkimustoiminnan käytännön työn organisoinnista.

Työpaikat: Yliopistojen koe-eläinlaboratoriot, koetilat.

Maaseudun kehittäjän erikoisammattitutkinto

Maaseudun kehittäjä toimii tehtävissä, joiden tavoitteena on kehittää ja monipuolistaa maaseudun yritystoimintaa. Hän toimii maaseudulla elävien ihmisten, yhteisöjen ja yrittäjien apuna. Maaseudun kehittäjä on erikoistunut asuinmaaseudun, maaseudun elinkeinojen ja niiden toimintaympäristöjen kehittämiseen.

Työpaikat: Alueviranomaiset, kunnat, seutukunnat, elinkeinoyhteisöt, seudulliset monipalvelukeskukset, paikalliset toimintaryhmät, rahoittajat, yrittäjäjärjestöt, oppilaitokset, maaseudun neuvontajärjestöt, metsäkeskukset, 4H-järjestöt ja maaseutumatkailuorganisaatiot, oma yritys.

AMMATILISET PERUSTUTKINNOT

Hevostalouden perustutkinto

Hevosalan perustutkinnon suorittanut osaa hoitaa ja huolehtia hevosten hyvinvoinnista. Hevosalan ammattilainen järjestää esimerkiksi ulkoilu-, liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Hevostalouden perustutkinnon suorittanut voi erikoistua ravihevosten hoitamiseen, ratsuhevosten peruskouluttamiseen tai hevoskasvatukseen. Hän voi lisäksi suuntautuahevosharrastepalvelujen tuottamiseen, kengittämiseen tai hevosvarusteiden valmistamiseen. Hän voi toimia myös ratsastuksenohjaajana.

Tutkintonimikkeet:

- hevostenhoitaja
- ratsastuksenohjaaja.

Hevostenhoitaja (hevostalouden koulutusohjelma/osaamisala) hoitaa, ruokkii ja käsittelee eri-ikäisiä hevosia. Erikoistumisensa mukaan hevostenhoitaja hoitaa ravi- tai ratsuhevosia tai eri-ikäisiä varsoja sekä siios- tammoja ja oriita tallissa ja laitumella. Hevostenhoitaja huoltaa, korjaa ja valmistaa erilaisia varusteita. Hän vuolee hevosten kaviot ja tekee peruskengityksen. Hän voi työskennellä myös hevosharrastepalveluja tarjoavassa talliyrityksessä vastuullisena tallin ja hevosten hoitajana.

Työpaikat: Ravi- ja ratsastustilat, hevossiitotolat, ratsastuskoulut ja muut hevospalveluja tarjoavat yritykset, oma yritys.

Ratsastuksenohjaaja (hevostalouden koulutusohjelma/osaamisala) vastaa ratsastuskoulun hevosten hoidosta. Hän myös suunnittelee ja ohjaa ratsastuskoulun kerho- toimintaa ja toimii yhteistyössä paikallisen ratsastusseuran kanssa. Ratsastuksenohjaajan tutkinnon suorittanut saa Suomen Ratsastajainliiton myöntämän kansainvälisen ratsastuksenopettajan työpassin, joka vastaa tasoa I.

Työpaikat: Ratsastustallit, ratsastuskoulut kotimaassa ja ulkomailla, hevosopistot.

AMMATTITUTKINNOT

Hevostenvalmentajan ammattitutkinto

Hevostenvalmentaja toimii ravi- ja ratsuvalmentajana. Hänen päätehtävänä on hevosten kouluttaminen, valmentaminen ja kilpailuttaminen. Hevostenvalmentaja voi erikoistua myös hevoshierontaan.

Työpaikat: Ravi- ja ratsutallit, oma yritys.

Kengityssepän ammattitutkinto

Kengitysseppä on hevosten kavionhoidon ja kengittämisen ammattilainen. Hän tekee työtään eri talleissa ja kuljettaa autossaan kengityskalustoa ja -tarpeistoa. Kengityssepältä vaaditaan kengitystaidon ohella hyvää hevostenkäsittelytaitoa.

Työpaikat: Oma yritys.

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto

Ratsastuksenopettaja opettaa eri-ikäisiä ratsastuksenharrastajia ratsastuskoulussa. Hän vastaa ratsastuskoulun toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Hänellä itsellään on hyvät ratsastus- ja hevostenkäsittelytaidot. Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto vastaa kansainvälisen ratsastuksenopettajan tasoa II.

Työpaikat: Ratsastustallit, ratsastuskoulut kotimaassa ja ulkomailla, hevosopistot, oma yritys.

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto

Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnon suorittanut hallitsee hevosen hoitamisen ja käsittelyn kokonaisvaltaisesti, osaa itse koulu-, este- ja kenttäratsastuksen sekä opettaa ratsastusta eritasoisille ja eri-ikäisille ryhmille: vammais- ja terapiaratsastuksesta kilparatsastukseen. Ratsastuksenopettaja hallitsee opettamisen teorian ja pedagogiikan sekä johtaa ja markkinoi ratsastuskouluaan toimiessaan yrittäjänä. Ratsastuksenopettajan

erikoisammattitutkinto vastaa kansainvälisen ratsastuksenopettajan tasoa III.

Työpaikat: Ratsastustallit, ratsastuskoulut, hevosopistot, hevosalan järjestöt, neuvontaorganisaatio, oma yritys.

Tallimestarin erikoisammattitutkinto

Tallimestari on talliyrittämisen, hevosten terveydenhuollon sekä hevosten käsittelyn asiantuntija, jonka päätehtävänä on vastata hevosten ja talliympäristön hoidosta. Hän on keskeisesti mukana myös yrityksen asiakassuhdetoiminnassa. Tallimestari toimii tallin muiden työntekijöiden esimiehenä ja työnohjohtajana.

Työpaikat: Ratsu- ja ravitallit, koe- ja opeustilat, hevossiittolat ja oriasemat, oma yritys.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Puutarhatalouden perustutkinto

Puutarhurit työskentelevät puutarha-alan monipuolisissa perustyötehtävissä. Puutarha-alan ammattilaiset tarjoavat turvallisia ja korkealaatuisia tuotteita ruokapöytään, täyttävät asiakkaiden toiveet puutarhan rakentamisessa, neuvovat kasvivalinnoissa sekä mm. sitovat kukka-asetelmia. Puutarha-alan työtehtävät vaihtuvat vuodenaikojen mukaan.

Tutkintonimike:

- puutarhuri

Puutarhuri (puutarhatuotannon koulutusohjelma/osaamisala) kasvattaa korkealaatuisia puutarha-alan tuotteita (vihanneksia, marjoja ja hedelmiä) kasvihuoneessa ja avomaalla. Hänellä on siihen hyvät tekniset taidot, ja hän osaa käyttää ja huoltaa työssä tarvittavia koneita ja laitteita turvallisesti. Hän lajittelee, pakkaa ja merkitsee myytävät tuotteet määräysten mukaisesti.

Työpaikat: Kasvihuoneviljelmät, taimistot tai avomaan vihannes-, marja- ja hedelmäviljelmät.

Puutarhuri (viheralan koulutusohjelma/osaamisala) rakentaa ja hoitaa pihoja, puistoja sekä liikunta- ja leikkipaikkoja. Viheralan puutarhuri työstää kivi- ja puumateriaalista suunnitelman mukaisia piha- ja viheralueita.

Hän tunnistaa viherrakentamisessa käytettävät kasvit ja osaa sijoittaa ja käsitellä niitä kasvupaikkavaatimusten mukaisesti. Työsään hän käyttää ja huoltaa viheralueiden rakentamisessa tarvittavia koneita ja laitteita turvallisesti ja tehokkaasti.

Työpaikat: Kaupunkien tai kuntien puisto- ja viherrakennusyrietykset, seurakunnat, golfkentät.

Puutarhuri (kukka- ja puutarhakaupan koulutusohjelma/osaamisala) esittelee, myy ja hinnoittelee kukka- ja puutarhakaupan tuotteita, tarvikkeita ja palveluja. Hän hoitaa ja somistaa myyntitilaa, asettaa tuotteet myyvästi esille sekä tekee itsenäisesti myymälän päivittäin toistuvat työt. Kukka- ja puutarhakaupan puutarhuri tekee, huoltaa ja pakkaa kukkakaupan tavanomaisia sidontatöitä.

Työpaikat: Kukkakaupat, taimimyymälät, puutarhakeskukset, hautaustoimistot, oma yritys.

AMMATTITUTKINNOT

Arboristin ammattitutkinto

Arboristi tunnistaa yleiset puuvartiset puu- ja pensaslajit. Hän laatii ja toteuttaa hoito-ohjelmia ja korjaa juuristoalueen ongelmia. Hän arvioi puiden hoitotarpeet, suunnittelee ja tekee hoitoleikkauksia sekä laatii hoitotoimista kustannusarvion.

Työpaikat: Kaupunkien ja kuntien puisto- ja viherrakennusyrietykset, joiden tehtäviin kuuluu taajamametsien hoito, oma yritys.

Floristin ammattitutkinto

Floristi on kukkakaupan ammattilainen. Floristilla on hyvät käsityötaidot, ja hän on taitava asiakaspalvelussa. Floristi tuntee työstämänsä kasvimateriaalin sekä muotoilun ja sommitte-
lun periaatteet. Hän valmistaa kukka-asetelmia ja surulaitteita sekä koristelee erilaisia tiloja arki- ja juhlaikäyttöön.

Työpaikat: Lähes yksinomaan yksityisen sektorin pienet ja keskisuuret yritykset, oma yritys.

Golfkentänhoitajan ammattitutkinto

Golfkentänhoitaja on erikoisnurmi-
asiantuntija, joka hoitaa golfkentän nurmipintoja ja huolehtii kentän pelikunnosta. Golfkentänhoitajan ammattitaidossa yhdistyy elävän kasvi-
materiaalin käsittely ja kova teknologia. Hän seuraa nurmien kasvua ja käyttää hoitamisessa tarvittavia erikoiskoneita.

Työpaikat: Yksityiset golfyhtiöt tai -seurat.

Puistopuutarhurin ammattitutkinto

Puistopuutarhuri rakentaa ja ylläpitää erilaisia viheralueita. Puistopuutarhuri hallitsee sekä viheralueiden kasvien kasvuvaatimukset että kivi- ja puurakentamisen tekniikat.

Työpaikat: Kaupunkien tai kuntien puistotoimi, viherrakennusyritykset, seurakunnat, golfkentät, oma yritys.

Vihersisustajan ammattitutkinto

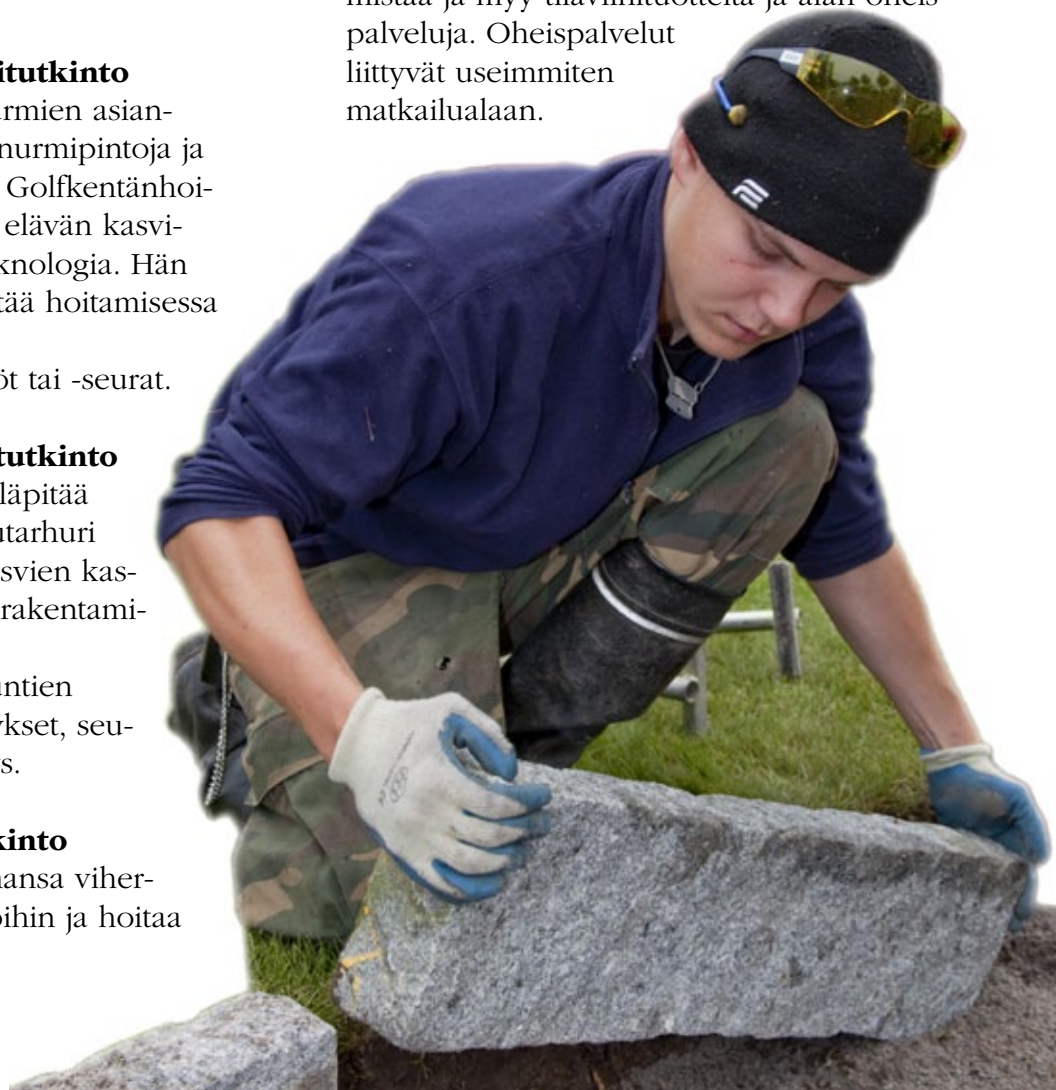
Vihersisustaja tuo suunnittelemansa viherkasvit julkisiin ja yksityisiin tiloihin ja hoitaa

niitä. Vihersisustaja sovittaa yhteen asiakkaan toivomukset sekä rakennuksen ja tilan arkkitehtuurin ja muun sisustuksen. Hän hallitsee viherkasvien biologian, istutusaltaiden ja -ruukkujen ominaisuudet ja estetiikan.

Työpaikat: Yksityiset yritykset, oma yritys.

Viinintuotannon ammattitutkinto

Viinintuotannon alalla toimiva on hedelmä-
alkoholialaan erikoistunut osaaja, joka valmistaa ja myy tilaviinituotteita ja alan oheispalveluja. Oheispalvelut liittyvät useimmiten matkailu-
alaan.

Työpaikat: Tilaviiniyritykset, maatilat, maatilamatkailutilat, panimot.

Viljelypuutarhurin ammattitutkinto

Viljelypuutarhuri tunnistaa puutarhakasvit, osaa viljelytekniikat ja käyttää monipuolisesti koneita ja laitteita. Hänen osaamistaan ovat myös tuotekehitys ja markkinointi.

Työpaikat: Kasvihuoneviljelmät, taimistot ja avomaan vihannes-, marja- ja hedelmäviljelmät, oma yritys.

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Floristimestarin erikoisammattitutkinto

Floristimestari tekee, myy ja kehittää alan tuotteita ja palveluja sekä tuo esille alan erikoisosaamista, kuten vaativia sidontatöitä. Hän toimii myös esimiehenä ja työnohjaajana.

Työpaikat: Kukkakaupat, opetustehtävät, oma yritys.

Puistomestarin erikoisammattitutkinto

Puistomestari rakentaa ja hoitaa viherraluetta. Hän toimii viherrakentamisen urakoissa esimiehenä työnjohtotehtävissä tai yrittäjänä. Hänen työssään yhdistyy kasvien monipuolinen tunteminen ja tekninen osaaminen.

Työpaikat: Kaupunkien tai kuntien puisto- ja vesirakentaminen, yksityiset viherrakennusyritykset, seurakunnat, golfkentät, oma yritys.

Golfkenttämestarin erikoisammattitutkinto

Golfkenttämestari vastaa golfkentän ylläpidosta. Golfkenttämestari tuntee kasvien biologian lisäksi golfin säännöt ja vaatimukset sekä hallitsee maa- ja viherrakentamisen. Hän tekee lyhyen ja keskipitkän aikavälin kentänhoidon suunnitelmat ja esimiehenä johtaa niiden noudattamista.

Työpaikat: Yksityiset golfyritykset tai -seurat.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Kalatalouden perustutkinto

Kalatalouden perustutkinnon suorittanut osaa tehdä laaja-alaiset kalatalousalan perustyöt. Lisäksi voi erikoistua kalastukseen, kalanjalostukseen, kalakauppaan, vesiviljelyyn tai matkailukalastukseen.

Tutkintonimikkeet:

- kalastaja
- kalanviljelijä
- kalanjalostaja
- kalastuksenohjaaja

Kalastaja (kalatalouden koulutusohjelma/osaamisala) on ammattikalastaja. Hän kalastaa, käsittelee kaloja ja toimittaa ne myyntiin. Hän osaa liikkua vesillä turvallisesti.

Työpaikat: Kalastusyrittäjä, kalastusala, oma yritys.

Kalanviljelijä (kalatalouden koulutusohjelma/osaamisala) hankkii vesiviljelyä varten tarvittavan mädin ja tekee kalan- ja ravunpoikasten alku- ja jatkokasvatuksen tärkeimmät työtehtävät.

Työpaikat: Vesiviljely-yritys, oma yritys.

Kalanjalostaja (kalatalouden koulutusohjelma/osaamisala) käsittelee kala-, äyriäis- ja nilviäisraaka-aineita. Hän valmistaa niistä tuotteita taloudellisesti, hygieenisesti ja laadukkaasti.

Työpaikat: Kalanjalostamo, oma yritys.

Kalastuksenohjaaja (kalatalouden koulutusohjelma/osaamisala) työskentelee kalastusmatkailuyrityksen opastus- ja asiakaspalvelutehtävissä.

Työpaikat: Kalastusmatkailuyritys, oma yritys.

AMMATTITUTKINNOT

Kalanjalostajan ammattitutkinto

Kalanjalostaja valmistaa tuoreesta kalasta erilaisia kalatuotteita. Hän hallitsee kalojen vastaanoton, koko- ja laatuoluokituksen, jäähdetyksen ja varastoinnin. Kalanjalostaja perkaa ja fileoi kalat sekä ottaa talteen, käsittelee ja pakkaa mädin.

Työpaikat: Kalanjalostusyritys, oma yritys.

Kalanviljelijän ammattitutkinto

Kalanviljelijä hoitaa ja käsittelee viljeltäviä kalalajeja ja rapuja vesiviljelyyn menetelmin. Hän osaa tehdä vesiviljelyyn kuuluvia rakenteita, käyttää ja huoltaa alalla käytettäviä koneita, laitteita ja työvälineitä sekä ottaa huomioon ympäristönäkökulman.

Työpaikat: Ruokakalaa tai kalanpoikasia tuottava yritys, oma yritys.

Kalastusoppaan ammattitutkinto

Kalastusopas osaa yhdistää kalastuksen ja matkailualan ydinosaamisen. Hän suunnittelee ja järjestää kalastustapahtumia ja siihen liittyviä oheispalveluja. Kalastuksen ammattilainen osaa liikkua turvallisesti asiakkaiden kanssa vesillä, ja hän opastaa kalastuksessa eri asiakasryhmiä.

Työpaikat: Kalastusmatkailuyritykset, oma yritys.

METSÄTALOUS

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Metsäalan perustutkinto

Metsäalan perustutkinnon suorittanut tekee metsänhoidon ja puunkorjuun töitä. Hän uudistaa metsiä sekä raivaa ja harventaa puustoa metsänhoito-ohjeiden mukaisesti. Alan osaamista on myös mm. luontomatkailun järjestäminen, metsäkoneenkuljetus, koneellinen puutavaran lähikuljetus ja puutavaran autokuljetus. Uusia osaamisaloja ovat metsäkoneasennus ja metsäenergian tuotanto.

Tutkintonimikkeet:

- metsuri-metsäpalvelujen tuottaja
- metsäkoneenkuljettaja
- metsäkoneasentaja
- metsäenergian tuottaja

Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja (metsätalouden koulutusohjelma/osaamisala) on puunkorjuun ja metsien hoidon ammattilainen. Hän korjaa puutavaraa ja hoitaa metsiä ekologisesti kestäväällä tavalla.

Työpaikat: Koneyritykset, metsäteollisuusyritykset, metsänhoitoyhdistykset, Metsähallitus, kunnat, kaupungit, oma yritys.

Metsäkoneenkuljettaja (metsäkoneenkuljetuksen koulutusohjelma/osaamisala) hallitsee koneellisen puunkorjuun. Hän toteuttaa kaikkien puutavaralajien hakkuun ja

korjuun. Hän korjaa puutavaraa ekologisesti kestäväällä tavalla.

Työpaikat: Koneyritykset, metsäteollisuusyritykset, metsänhoitoyhdistykset, Metsähallitus, kunnat, kaupungit, oma yritys.

Metsäkoneasentaja (metsäkoneasennuksen koulutusohjelma/osaamisala) on metsäkoneiden asennuksen, huollon ja korjauksen ammattilainen. Hän varmistaa metsäkoneiden moitteettoman toiminnan ennakkohuoltojen avulla, suorittaa rikkoutuneiden koneiden korjaukset, takuu- ja varustelutyöt sekä hankkii ja myy tarvike- ja varaosia.

Työpaikat: Metsäyritykset, metsäkonealan kauppa, oma yritys.

Metsäenergian tuottaja (metsäenergian tuotannon koulutusohjelma/osaamisala) kasvattaa, korjaa ja jalostaa energiapuuta, turvetta ja energiakasveja.

Työpaikat: Metsäteollisuusyritykset, metsänhoitoyhdistykset, Metsähallitus, kunnat, kaupungit, oma yritys.

AMMATTITUTKINNOT

Bioenergia-alan ammattitutkinto

Bioenergia-alan ammattilainen kasvattaa, korjaa ja jalostaa energiapuuta, turvetta ja energiakasveja. Hän yhdistää työssään ympäristövastuullisuuden ja taloudellisuuden sekä asiakaspalvelun taidot.

Työpaikat: Kunnat, kaupungit, bioenergia-alan yritykset, oma yritys.

Metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto

Metsäkoneenkuljettaja on koneellisen puunkorjuun ammattilainen. Hän kaikkien puutavaralajien hakkuun ja korjuun. Hän korjaa puutavaraa ekologisesti kestäväällä tavalla.

Työpaikat: Koneyritykset, metsäteollisuusyritykset, metsänhoitoyhdistykset, Metsähallitus, kunnat, kaupungit, oma yritys.

Metsätalousyrittäjän ammattitutkinto

Metsätalousyrittäjä toimii koneurakoitsijana, puutavaran jatkojalostajana tai muissa tehtävissä metsätalousyrityksissä. Hän voi erikoistua yritysuunnitteluun, metsätaloyrittämiseen, yksityismetsätalouteen, puukauppaan, sopimusoikeuteen sekä muihin yrittäjän ammattitutkinnon tehtäväalueisiin. Edellisten lisäksi hän voi erikoistua muun muassa puunkorjuuseen, kenttäsehaukseen, hirsirakentamiseen, erikoispuukauppaan tai joulukuusi- ja leikkohavutuotantoon.

Työpaikat: Maatila, puutavaran jatkojalostus- tai metsätalousyritykset, oma yritys.

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Metsäkoneenkuljettajan erikoisammattitutkinto

Tutkinnon suorittanut on koneellisen puunkorjuun ja sen kehittämisen ammattilainen. Hän suunnittelee, organisoii, neuvoo ja tekee kaikkien puutavaralajien hakkuun ja korjuun.

Työpaikat: Koneyritykset, metsäteollisuusyritykset, metsänhoitoyhdistykset, Metsähallitus, kunnat, kaupungit, oma yritys.

litus, kunnat, kaupungit, oma yritys.
Metsämestarin erikoisammattitutkinto
Metsämestari osaa metsäluonnonhoidon ja metsien käsittelyn. Hän organisoii ja tekee metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteet ekologisesti kestäväällä tavalla vaativissa kohteissa ja neuvoo metsäsasioissa. Metsämestari voi erikoistua metsien monikäyttöön, metsä-

talouden kaluston käyttöön ja huoltoon tai metsäsuunnitteluun. Hän yhdistää työssään ympäristövastuullisuuden ja metsäalan yrittäjyyden.

Työpaikat: Metsänhoitoyhdistykset, Metsähallitus, kunnat, kaupungit, muut metsäorganisaatiot, oma yritys.

AMMATILLISET PERUSTUTKINNOT

Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto

Luontoalan perustutkinnon suorittanut ammattilainen työskentelee luonto-opastuksen ja -matkailun tai luonnontuotealan piirissä. Ympäristöalan ammattilainen toimii puolestaan kaupunkien, taajamien ja maaseudun ympäristönhuollossa tai maa- ja metsätalouden sekä teollisuuden ja yritysten ympäristönhoitotehtävissä. Alan ammattilaiset tuottavat monipuolisia luonto- ja ympäristöalan palveluja. Alalla on sekä pitkiä perinteitä vaalivia aloja, kuten poronhoito, että uusia ja kasvavia aloja, kuten ympäristönhoito.

Tutkintonimikkeet:

- ympäristönhoitaja
- luonto-ohjaaja
- luonnonvaratuottaja
- luonto- ja ympäristöneuvoja
- poronhoitaja

Ympäristönhoitaja (ympäristöalan koulutusohjelma/osaamisala) kunnostaa ja hoitaa rakennettua ympäristöä ja luontoa. Ympäristönhoitaja tunnistaa ja kunnostaa erilaisia ympäristökohteita sekä valitsee niiden hoitomenetelmiä. Hän tekee erilaisia selvityksiä luonnosta, maaperästä, vedestä, ilmasta ja yleensä ympäristön tilasta. Ympäristönhoitaja lajittelee jätteitä ja tekee jätehuollon eri työtehtäviä.

Työpaikat: Ympäristöhuoltoyritykset, muut yritykset, kunnat, kaupungit, oma yritys.

Luonto-ohjaaja (luontoalan koulutusohjelma/osaamisala) toimii erilaisissa luontoon liittyvissä käytännön ohjaustehtävissä pääasiassa matkailu-, vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelujen alalla. Hän taitaa luonnossa liikkumisen ja kertoo elävästi tarinoita luonnosta ja sen ilmiöistä sekä niiden syistä. Luonto-ohjaaja auttaa eri asiakasryhmiä kokemaan uusia elämyksiä suomalaisessa luonnossa. Luonto-ohjaaja käyttää ammattimaisesti tarvitsemiaan työkaluja ja -välineitä ohjelmapalveluiden ja erilaisten luontotoimintojen järjestelyissä.

Työpaikat: Matkailu- ja luonnontuotealan yritykset, oma yritys.

Luonnonvaratuottaja (luontoalan koulutusohjelma/osaamisala) on paikallista luontoa kestäväällä tavalla hyödyntävä luonnontuotealan asiantuntija. Hän kerää ammatissaan tarvittavan raaka-aineen luonnosta tai viljelee tuotevalikoimaansa soveltuvia luonnonkasveja. Hän voi hyödyntää marjoja, yrttejä, sieniä, risuja, lehtiä, jäkälää tai luonnonkasveja koristeiksi tai erilaisiksi tuotteiksi. Kasvavia toiminta-alueita ovat neuvonta, viennin organisoiminen ja tuotannon tuotekehitys sekä jatkojalostus.

Työpaikat: Maa- ja metsätalouden, elintarvikealan sekä matkailu- ja luonnontuotealan yritykset, luontoyritykset, oma yritys.

Luonto- ja ympäristöneuvoja (luontoalan koulutusohjelma/osaamisala) opastaa ja ohjaa kansalaisia vastuulliseen kuluttamiseen. Hän myös arvioi erilaisten toimintojen ympäristövaikutuksia ja -riskejä sekä ohjaa laatimaan kestävän kehityksen toimintaohjelmia.

Työpaikat: Kaupungit, kunnat, yritykset, järjestöt, yhdistykset, oma yritys.

Poronhoitajan (porotalouden koulutusohjelma/osaamisala) työtehtäviin kuuluu poron luontaiseen vuotuiskiertoon perustuvan ravinnon saannin sekä lisääntymisedellytysten turvaaminen. Poronhoitaja teurastaa ja paloittelee poron maasto-oloissa. Hän hallitsee alan koneiden, laitteiden ja työvälineiden sekä erilaisten rakenteiden käytön.

Työpaikat: Oma yritys, porotalousalan yritykset, järjestöt ja yhdistykset.

AMMATTITUTKINNOT

Erä- ja luonto-oppaan ammattitutkinto

Erä- ja luonto-opas yhdistää luontevasti erätaidot ja opastuksen toimiessaan luonnossa yhdessä asiakkaiden kanssa. Erä- ja luonto-opas on perehtynyt erityisen hyvin sen alueen ja paikkakunnan olosuhteisiin, jossa hän toimii oppaana. Hän suunnittelee ja järjestää erilaisia retkiä, jotka sisältävät majoituksen ja ruokailun, kaikkina vuodenaikoina, vuorokaudenaikoina ja kaikissa kelioloissa.

Työpaikat: Ohjelmapalveluja tarjoavat yritykset, oma yritys.

Luonnontuotealan ammattitutkinto

Luonnontuotealan ammattilainen tunnistaa kaupallisesti merkittävät kasvilajit, marjat ja metsäsienet sekä niiden näköislajeja ja yleisimmät myrkylliset lajit. Lisäksi luonnontuotealan osaaja kerää, käsittelee ja jatkojalostaa erikoisluonnontuotteita. Tutkinnon suorittaneet saavat keruutuoteneuvojan pätevyyden. Tämä oikeuttaa järjestämään poimijakoulutusta, joka pätevoittää marjojen, sienten ja yrttien kaupalliseen talteenottoon, ja myöntämään poimijakortteja.

Työpaikat: Luonnontuotealan yritykset, oma yritys.

Porotalouden ammattitutkinto

Porotalouden ammattilainen hyödyntää pohjoisia luonnon olosuhteita hoitaessaan ja laiduntaessaan poroja. Hän tunnistaa ja käsittelee poroja sekä tekee poromerkinnät. Porotalouden ammattilainen teurastaa ja paloittelee poron maasto-oloissa. Hän käyttää alan koneita, laitteita ja työvälineitä. Hän hallitsee poronlihan käsittelyn ja osaa kehittää, hinnoitella ja markkinoida porotuotteita.

Työpaikat: Porotalousalan yritykset, järjestöt ja yhdistykset, oma yritys.

ERIKOISAMMATTITUTKINNOT

Keruutuotetarkastajan erikoisammattitutkinto

Keruutuotetarkastaja tunnistaa monipuolisesti kasveja, sieniä ja marjoja sekä erityisesti tietää, mitkä ovat syötäviä ja mitkä myrkyllisiä, ja toimii viranomaisen apuna.

Keruutuotetarkastaja osaa kerätä ja käsitellä kauppakuntoon kasveja, sieniä ja marjoja sekä säilöä niitä erilaisin menetelmin. Hän kouluttaa keruutuoteneuvoja sekä suunnittelee ja toteuttaa alan näyttelyitä ja tiedotustilaisuuksia.

Työpaikat: Keruutuotealan yritykset, oma yritys.

Luontokartoittajan erikoisammattitutkinto

Luontokartoittaja tunnistaa monipuolisesti eri eliöryhmiä. Hän tunnistaa suomalaiset metsä- ja suotyypit sekä vesistöjen, rantojen ja kulttuurimaiden tärkeimmät kasvillisuusluokitteluryhmät. Luontokartoittaja tekee johdopäätöksiä lajien esiintymisestä sekä antaa suosituksia elinympäristön hoitamiseksi ja säilyttämiseksi. Hän valmistaa kokoelmanäytteitä ja pystyy laatimaan kartoittamastaan alueesta kirjallisia raportteja.

Työpaikat: Alan yritykset, julkinen sektori, oma yritys.

Riistamestarin erikoisammattitutkinto

Riistamestari tuntee suomalaiset ja merkittävimmät keskieurooppalaiset riistaeläimet sekä muut eläimet. Hän on riistaeläinten ekologian asiantuntija. Riistamestari tekee riistanhoitosuunnitelmia sekä hirvi-, valkohäntäpeura- ja metsäkauriskannan verotussuunnitelmia. Hän osaa valmistaa riistanhoitoon ja metsästykseseen tarvittavia laitteita ja rakenteita. Riistamestari järjestää metsästyspahtumia ja valvoo metsästystä sekä suolistaa, nylkee, paloittelee ja nahkoo saaliin.

Työpaikat: Riistanhoitoyhdistykset, riistanhoitopiirit, yritykset, oma yritys.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Ammatillisista perustutkinnoista sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista saa yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin. Luonteva jatko-opintoväylä esim. ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla on luonnonvara-alan ammattikorkeakoulututkinto, agrologi (AMK), hortonomi (AMK), iktyonomi (AMK), metsätalousinsinööri (AMK) tai ympäristösuunnittelija (AMK). Yliopistossa voi suorittaa esimerkiksi maatalous-metsätieteiden kandidaatin tai maisterin tai metsänhoitajan tutkinnon. Ammatillisen opettajan pedagogiset opinnot antavat jatkokoulutusmahdollisuuden ammatillisen opettajan työtehtäviin.

Lisätietoja:

www.oph.fi/ammattitutkinnot

www.koulutusnetti.fi

www.osaan.fi

www.edu.fi

www.ammattiosaaja.fi

www.ammattillinenkoulutus.com

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki
040 348 7555
www.oph.fi